ORSZÁGOS BÍRÓI TANÁCS ELNÖKE
1055 Budapest, Szalay utca 16.
t. 06/30 094 5482
e. obt@birosag.hu
www.obt-jud.hu
https://birosag.hu/obt

2026.OBT.K.VII.33/9.

Dr. Kara Ákos
helyettes államtitkár úr részére

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) szakmai egyeztetés keretében történő véleményezés céljából megkapta a ***büntetőjogi tárgyú igazságügyi miniszteri rendeletek módosításáról*** szóló IM rendelet tervezetét (a továbbiakban: Tervezet), amellyel kapcsolatosan az alábbiakról tájékoztatom.

I.

A Tervezet szerinti módosítások egyrészt a bűnjelek és a bűnügyi vagyon digitális és átlátható nyilvántartását, valamint a vagyonkezelés hatékonyságát célozzák.

Az, hogy a Tervezet az őrzési feladatokat a bíróságok helyett más, erre szakosodott szervekre bízza, a jogszabály-előkészítés legfontosabb és leginkább indokolt lépése. Ez a módosítás közvetlenül az (EU) 2024/1260 irányelv alapelvének tesz eleget.

A Tervezet szerinti módosítások értelmében:
- a bűnjel, illetve a bűnügyi vagyon adatait lefoglalási jegyzőkönyv, zár alá vételi határozat alapján azonnal és kötelezően rögzíteni kell a Központi Bűnjelnyilvántartó Rendszerben (a továbbiakban: KBR) és a változásokat haladéktalanul át kell vezetni;
- részletesebbé válnak a számlapénz, elektronikus pénz és fizetésre használt elektronikus adatok lefoglalásának megszüntetésére és bírósági bűnjelkezelő számlájára történő átutalására vonatkozó eljárási szabályok;
- pontosításra kerülnek az állami tulajdonba került vagy elkobzott bűnjelek értékesítési folyamatai (vételi ajánlatok köre, gazdasági hivatalok feladatai).

Egyértelmű pozitívum, hogy a nyomozó hatóság által rögzített bűnjeladatok az eljárás bírósági szakaszában is azonnal, digitálisan nyomon követhetők. Ez csökkenti az adminisztrációs hibák és a bűnjelek fizikai elkeveredésének kockázatát.

A bírósági bűnjelkezelő számlákra történő átutalások pontosított szabályai felgyorsítják a pénzeszközök bírósági szakaszban történő felügyeletét, csökkentve a készpénzkezeléssel járó adminisztrációs kockázatokat.

Jelenleg a bűnjelkezelők alapvetően passzív megőrzési funkciót látnak el, az (EU) 2024/1260 irányelv ezzel szemben aktív vagyonkezelést követel meg. Azzal, hogy a Tervezet az őrzést és a bűnügyi vagyon kezelését a bíróságokról más külső szervekre vagy egy központosított vagyonkezelő szervezetre bízza, a jogalkotó az egyik legfontosabb lépést teszi meg az (EU) 2024/1260 irányelv elvárásainak való megfelelés felé.

Mivel a vagyon fizikailag nincs a bíróságon, a bíró KBR-be feltöltött adatokra és jelentésekre van utalva. Ha a külső szerv késve rögzíti a bűnjel vagy a bűnügyi vagyon kapcsán bekövetkezett változásokat, megtörténhet, hogy a bíróság nem tud időben kényszerértékesítést elrendelni. Amennyiben a fizikai eszközök külső őrzésbe adása mellett a rajtuk lévő, bizonyítékként szolgáló adatok másolata a bíróság rendelkezésére állna, az eljárás nem húzódna el a fizikai bűnjelek bevárása miatt.

Az eddigi tapasztalatok szerint a nagy számú céget érintő, gazdasági eseményeket rögzítő okiratok (pl. számlák, könyvelési anyagok, bevallások) tárolása és mozgatása hely hiánya és átláthatóság szempontjából is nehézséget okozott. Amennyiben a bűnjel digitálisan is megtekinthető lenne, a fizikai bűnjelet csak kivételes esetben kellene a tárgyalóterembe szállítani. Kétségtelen, hogy jelenleg már az elektronikus iratok között megtalálhatóak, azonban azok minősége, felhasználhatósága nem volt megfelelő.

Figyelemmel kell lenni továbbá a hatásköri összeütközés lehetőségére a bíróság rendelkezési joga és a külső szervek gazdálkodási döntései között.

A Tervezet a bírósági bűnjelkezelők munkáját, felelősségét és fizikai munkakörnyezetét érinti a legközvetlenebbül. A módosítás szerint, ha a bírónak információ kell a bűnjelről, vagy a külső szerv számlát küld a tárolásról, azt mind a bírósági bűnjelkezelőnek kell adminisztrálnia, ellenőriznie és a KBR-ben vezetnie.

A Tervezet szigorú határidőket szab a KBR rögzítésekre, kötelezővé és azonnalivá téve a bűnjeladatok rögzítését. Ha a külső szerv hibázik vagy késik az adatok átvezetésével, a bírósági bűnjelkezelőnek kell azt a rendszerben korrigálni. Ha a bíróság intézkedik a bűnjel tárgyalásra történő bekéréséről, azt a bírósági bűnjelkezelőnek kell megrendelnie, követnie és a KBR-ben átvezetnie az átadás-átvételt. A jogerős ítélet után pedig a külső szerveknél lévő bűnjelek elkobzása vagy megsemmisítése végrehajtását a bűnjelkezelőnek kell koordinálnia, a beérkező jegyzőkönyveket ellenőriznie kell és neki kell lezárnia a tételeket a KBR-ben. Mindezek jelentős többletmunkát jelentenek.

A kisebb járásbíróságokon a bűnjelkezelői feladatokat sokszor egyetlen ember egyéb feladatai mellett látja el. Ha a bíróság vezetője által kijelölt bűnjelkezelő akár szabadság, akár betegség miatt munkáját nem tudja ellátni, a bíróság elnökének azonnal gondoskodnia kell egy másik, KBR-vizsgával és jogosultságokkal rendelkező személy kijelöléséről, mivel a külső szervekkel

való folyamatos kapcsolattartás miatt a rendszer nem bírja el a bűnjelkezelő helyettesítésének hiányát.

Az OBT álláspontja szerint a jelenlegi rendszerben foglalkoztatott igazságügyi alkalmazotti létszám nem elegendő a rendeletmódosításból eredő plusz feladatok biztonságos ellátásához.

Köztudott, hogy a bírósági igazságügyi alkalmazotti kar létszáma az elmúlt években az alacsony bérezés és az ebből adódó elvándorlás miatt csökkent. Bár a jelenlegi, több lépcsős illetményfejlesztés ezen létszámcsökkenést megállítani látszik, a meglévő személyi állomány így is túlterhelt. A külső szervekkel való folyamatos kapcsolattartás, a KBR adatok változásának soron kívüli rögzítése, a szállítások szervezése és a tárolási költségek bűnügyi költségként való könyvelése olyan plusz munkaidő-kapacitást igényel, amivel a bíróságok jelenleg nem rendelkeznek.

Mindezekre tekintettel az OBT javasolja az állami központi bűnjelkezelés kialakítását, központi bűnjelraktárak létrehozását, valamint az előzetes értékesítés Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe utalását.

Amennyiben a jogalkotó ragaszkodik a Tervezetben történő feladatok bíróság általi ellátásához, az OBT az alábbi javaslatokat teszi.

Elengedhetetlen a bíróságok engedélyezett létszámkeretének bővítése, ezáltal a bűnjelkezelési adminisztráció centralizáltan, törvényszéki szinten valósulhatna meg. A törvényszékeken létrehozhatóvá válnának olyan önálló koordinátori státuszok, mely kollégák feladata lehetne a KBR kezelése és a külső szervekkel való kapcsolattartás, valamint a digitális bűnjelkezelés. Ennek hiányában, ugyancsak létszámbővítés mellett szükséges a bíróság vezetője által egy állandó, KBR-jogosultsággal rendelkező bűnjelkezelő-helyettes kijelölése is.

II.

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendeletet (a továbbiakban: KIM rendelet) érintő módosítási javaslatok alapján a közérdekű munka kijelölésének szempontrendszere bővül, a lakóhely és tartózkodási hely megváltoztatása esetén a kormányhivatal teszi át az iratokat az illetékes kormányhivatalhoz. Ezzel egyszerűbbé és gyorsabbá válik a közérdekű munkahelyek kijelölése és a végrehajtás ellenőrzése, ami csökkenti az átfutási időt a bírósági ítélet és a munka tényleges megkezdése között.

Ritkább lesz az a helyzet, amikor a büntetés azért akad el és kerül vissza a bíróhoz szabadságvesztésre történő átváltoztatásra, mert a pártfogó nem talált megfelelő munkahelyet. A módosítás beépíti a pártfogó felügyelői feladatok közé a bíróságok által újonnan kiszabható internethasználati korlátozások és digitális magatartási szabályok ellenőrzését. Ha a bűncselekmény jellege indokolja, a pártfogó felügyelőnek feladata lesz az elítélt online jelenlétének, korlátozásának nyomon követése, azonban ennek részletszabályaival, az ellenőrzés miként tjével a Tervezet adós marad, ezért az OBT álláspontja szerint ez a rendelkezés a jelenlegi formában végrehajthatatlan.

A közérdekű munka pénzbüntetésre történő átváltoztatásának bevezetése kapcsán jelen módosításban a jogalkotó célja azon, a joggyakorlatban felmerült probléma elhárítása, hogy a külföldön tartózkodó elítéltekkel szemben kiszabott közérdekű munkát nem lehetett

végrehajtani. Korábban ilyenkor a büntetés-végrehajtási bíró kénytelen volt a munkát szabadságvesztésre átváltoztatni. Ennek kapcsán a Tervezet meghatározza a pártfogó felügyelő konkrét feladatait: az elítélt külföldi tartózkodásának igazolását, valamint a pénzbüntetés megfizetését vállaló írásbeli nyilatkozat kötelező beszerzését.

A bírónak az iratok alapján hozott döntés előtt ellenőriznie kell, hogy a terhelt életvitelszerű vagy tartós külföldi tartózkodása igazolt-e (pl. munkaszerződés, lakcímkártya, a pártfogó felügyelő környezettanulmánya alapján). Ennek kapcsán pedig a bíró felelőssége annak mérlegelése, hogy a külföldi tartózkodás valóban tartós. Ha a pártfogó felügyelő jelentése felületes, a bírónak kell hiánypótlást elrendelnie vagy külföldi hatóságok megkeresését kezdeményeznie, ami lassíthatja az eljárást.

Ha a külföldön tartózkodó elítélt aláírja a nyilatkozatot és a büntetés-végrehajtási bíró átváltoztatja a közérdekű munkát pénzbüntetésre, azonban a terhelt azt mégsem fizeti meg, a büntetés-végrehajtási bírónak a pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatásával újabb eljárást kell lefolytatnia.

A KIM rendelet új 36/A. §-ához kapcsolódóan javaslom melléklet beépítését egy kötelezően alkalmazandó ellenőrző listáról, melyben a jogalkotó tételesen felsorolja, milyen külföldi okiratok fogadhatók el a tartós külföldi tartózkodás hitelt érdemlő igazolásaként.

Budapest, 2026. szeptember 23.

Üdvözlettel:

Elektronikusan aláírta:
Dr. Pecsenye Csaba
2026-09-23 13:46:06 +0200

Dr. Pecsenye Csaba
az Országos Bírói Tanács elnöke